

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงการวิจัยที่ทำมาโดยย่อ แล้วสรุปผลของการวิจัยที่สำคัญตลอดจนการอภิปรายและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจปัญหาปัจจุบันในการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 8

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้คือ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ อยู่ในโรงเรียนรัฐบาลทุกโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ที่อยู่ในสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 8 ซึ่งมีโรงเรียนที่เป็นแหล่งข้อมูลในการวิจัยนี้จำนวน 17 โรงเรียน และมีประชากรที่ใช้ในการวิจัย 4 กลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 60 คน ได้แก่ผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายธุรการ กลุ่มหัวหน้าหมวดวิชาจำนวน 127 คน ได้แก่หัวหน้าหมวดวิชา ภาษาไทย สังคมศึกษา พลานามัย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปศึกษา และหมวดวิชาชีพหรือศิลปปฏิบัติ กลุ่มอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วจำนวน 217 คน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ จำนวน 68 คน ได้แก่เจ้าหน้าที่ทะเบียน วัสดุการศึกษา แนะนำและห้องสมุด รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ทั้งหมด จำนวน 472 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสำรวจความคิดเห็น ที่ไ้ร่วมกันสร้างขึ้นจากการแนะนำและช่วยเหลือของอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่าน -และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและวิจารณ์ความเหมาะสม และนำไปทดลองใช้ในบางโรงเรียน และนำมาแก้ไขปรับปรุงใหม่จนเห็นว่าการได้ แบบสำรวจที่ไ้สร้างขึ้นใช้ในการวิจัยนี้มี 14 ฉบับ ใช้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาปัจจุบันในการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 จากประชากรทั้ง 4 กลุ่มดังกล่าวมาแล้วคั้งนี้คือ แบบสำรวจที่ 1 ใช้สำหรับผู้บริหารโรงเรียน แบบสำรวจที่ 2 ใช้สำหรับหัวหน้าหมวดวิชา ทุกหมวดวิชาใช้เหมือนกัน แบบสำรวจที่ 3-10 ใช้สำหรับอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ หมวดวิชาละ 1 ฉบับ แบบสำรวจที่ 11-14 ใช้สำหรับเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ละ 1 ฉบับ แบบสำรวจทั้ง 14 ฉบับนั้นแต่ละฉบับจะมียู่ 2 ตอนคั้ง ตอนที่ 1 : ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจ ตอนที่ 2 : ปัญหาการใช้หลักสูตรของประชากรแต่ละกลุ่ม ประกอบควยคำถามแบบตรวจสอบและมาตราส่วนประมาณค่า

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยไ้นำแบบสำรวจไปแจกให้แก่ประชากรที่ไ้ใช้ในการวิจัย ตามโรงเรียนที่เป็นแหล่งข้อมูล และรอขอรับกลับคืนมาด้วยตนเอง แดกก่อนแจกแบบสำรวจไ้ตรวจสอบจำนวนประชากรแต่ละประเภทที่มีอยู่จริงในแต่ละโรงเรียน แล้จึงแจกแบบสำรวจตามจำนวนที่มีอยู่จริง เพราะบางโรงเรียนมีประชากรแต่ละประเภทไม่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ว่าจะแจกแบบสำรวจ จำนวนแบบสำรวจที่แจกไปไ้รับคืนมาครบหมดทุกฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล มีวิธีดำเนินการคั้งนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจของประชากรทั้ง 4 กลุ่มวิเคราะห์ไ้โดยแจกแจงนับหาความถี่และหาการอยดะ

4.2 คำถามที่เป็นแบบการตรวจสอบ ของหัวหน้าหมวดวิชาและอาจารย์ผู้สอนวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงนับหาจำนวนความถี่ของคำตอบโดยใช้สัดส่วน สำหรับข้อที่ถามเหมือนกันทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและอาจารย์ผู้สอน ไ้แก่เรื่อง วิธีสอน วิธีคิด และวิธีออกข้อสอบ วิเคราะห์ไ้โดยการแจกแจงนับความถี่ของคำตอบแล้วจัดลำดับที่เพื่อหาตรงกันหรือไม่

- 4.3 คำถามที่เห็นมาตรการส่วนประมาณค่า ของประชากรแต่ละกลุ่ม วิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จาก ระดับปัญหาเป็นรายชื่อ สำหรับข้อที่อยู่ในเกณฑ์ปัญหามากจะตองมีค่าเฉลี่ยของ ระดับปัญหาค้างแต่ 2.50 ขึ้นไป ถ้าต่ำกว่าถือว่าอยู่ในเกณฑ์ปัญหาน้อย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรประโยชน์นิยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ของประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 4 กลุ่ม สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจ ผู้ตอบแบบสำรวจได้แก่ประชากรที่ใช้ในการวิจัย 4 กลุ่ม จำนวน 472 ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 60 คน หัวหน้าหมวดวิชาต่าง ๆ จำนวน 127 คน อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ จำนวน 217 คน และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ จำนวน 68 คน ได้จำแนกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจ รวมทั้ง 4 กลุ่มไว้ดังนี้
 - 1.1 วุฒิทางวิชาชีพ ประชากรทั้ง 4 กลุ่ม มีวุฒิทางวิชาชีพเรียงลำดับจากมากที่สุดลงมาดังนี้ มีวุฒิปริญญาตรี 310 คน หรือร้อยละ 65.68 มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี 154 คน หรือร้อยละ 32.63 และมีวุฒิปริญญาโท 8 คน หรือร้อยละ 1.69
 - 1.2 ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน เรียงลำดับจากมากที่สุดลงมาถึงน้อยที่สุดดังนี้ ต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 137 คน หรือร้อยละ 29.03 1-3 ปี จำนวน 124 คน หรือร้อยละ 26.27 5 ปีขึ้นไปจำนวน 121 คน หรือร้อยละ 25.64 3-5 ปีจำนวน 90 คน หรือร้อยละ 19.06
 - 1.3 การเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ แบ่งเป็น 2 พวก คือ เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมจำนวน 268 คน หรือร้อยละ 56.78 และไม่เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมจำนวน 204 คน หรือร้อยละ 43.22

2. ปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน จากการตอบของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 60 คน แยกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริหาร โรงเรียนและปัญหาการใช้หลักสูตร ได้ดังนี้

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริหาร โรงเรียน ได้จำแนกตามข้อมูลและเรียงลำดับจาก มากที่สุดลงมาหาน้อยที่สุดดังนี้

วุฒิทางวิชาชีพ มีวุฒิปริญญาตรี 33 คน หรือร้อยละ 55.00 มีวุฒิต่ำกว่า ระดับปริญญาตรี 25 คน หรือร้อยละ 41.67 และมีวุฒิปริญญาโท 2 คน หรือร้อยละ 3.33

ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน มีระยะเวลาตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 24 คน หรือร้อยละ 40.00 1-3 ปี จำนวน 14 คน หรือร้อยละ 23.33 3-5 ปี จำนวน 13 คน หรือร้อยละ 21.67 และต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 9 คน หรือร้อยละ 15.00

การเข้าร่วมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ แบ่งเป็น 2 พวก คือ เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมจำนวน 44 คน หรือร้อยละ 73.33 และไม่เคยจำนวน 16 คน หรือร้อยละ 26.67

2.2 ปัญหาการใช้หลักสูตร จะกล่าวถึงเฉพาะข้อที่อยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหามากเท่านั้น โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีระดับปัญหาสูงสุดลงมาดังนี้

- ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่จะรับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ
- ความเพียงพอของหนังสือหลักสูตรและเอกสารชุดคู่มือประกอบหลักสูตร
- ความสอดคล้องของหลักสูตรหมวดวิชาชีพที่ทันต่อความต้องการของนักเรียน
- การจัดโปรแกรมการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

3. ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้ามหาวิทยาลัย จากการตอบของหัวหน้ามหาวิทยาลัย ต่าง ๆ จำนวน 127 คน แยกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับหัวหน้ามหาวิทยาลัย และปัญหาการใช้หลักสูตร ได้ดังนี้

3.1 สอดคล้องเกี่ยวกับหัวหน้าหมวดวิชา ได้จำแนกตามข้อมูลและเรียงลำดับจากมากที่ส่งมอบมาจนลดที่ลดดังนี้

วุฒิทางวิชาชีพ มีวุฒิค่ากวางปริญญาตรี 65 คน หรือร้อยละ 51.18 และมีวุฒิปริญญาตรี 62 คน หรือร้อยละ 48.82 ส่วนวุฒิปริญญาโทไม่มีเลย

ระยะเวลาที่ทำหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชา มีระยะเวลาตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไปจำนวน 49 คน หรือร้อยละ 38.58 1-3 ปี จำนวน 30 คน หรือร้อยละ 23.62 และ 3-5 ปี จำนวน 30 คน หรือร้อยละ 23.62 ต่ำกว่า 1 ปี 18 คน หรือร้อยละ 14.18

การเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ แบ่งออกเป็น 2 พวก คือ เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมจำนวน 100 คน หรือร้อยละ 78.74 และไม่เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมจำนวน 27 คน หรือร้อยละ 21.26

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 3.2 ปัญหาการไหลหลักสูตร สำหรับคำถามส่วนที่เป็นแบบการตรวจสอบได้แยกไว้ดังหัวข้อต่อไปนี้
- 3.2.1 วิธีสอนที่หัวหน้าหมวดวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาใช้เรียงลำดับจากมากที่สุดลงไปสามลำดับคือ การฝึกทักษะการบรรยาย การฝึกปฏิบัติ
- 3.2.2 สถานที่สำหรับใช้ในการเรียนการสอน ที่ใช้ห้องเรียนมากที่สุดได้แก่หมวดวิชา ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาอังกฤษ สำหรับหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ใช้ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์มากที่สุด หมวดวิชาพลานามัยใช้โรงพลศึกษา ห้องประชุม และสนามมากที่สุด หมวดวิชาศิลปศึกษา ใช้ห้องศิลปศึกษา มากที่สุด ส่วนหมวดวิชาชีพหรือศิลปปฏิบัติใช้โรงฝึกงาน เรือนเพาะชำและแปลงสาธิตมากที่สุด
- 3.2.3 วิธีวัดผลที่หัวหน้าหมวดวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้ แนะนำให้ใช้การตรวจผลงานมากที่สุดได้แก่หมวดวิชา ภาษาไทย สังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ แนะนำให้ใช้การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัยมากที่สุดได้แก่ หมวดวิชา สังคมศึกษา และคณิตศาสตร์ แนะนำให้ใช้การสอบภาคปฏิบัติมากที่สุดได้แก่หมวดวิชา พลานามัย ศิลปศึกษาและวิชาชีพหรือศิลปปฏิบัติ แนะนำให้ใช้การสังเกตและการสอบปากเปล่ามากที่สุดคือหมวดวิชาภาษาอังกฤษ แต่หาพิจารณาโดยส่วนรวมทุกหมวดวิชา วิธีวัดผลที่หัวหน้าหมวดวิชาแนะนำให้ใช้เรียงลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับคือ การตรวจผลงาน การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย และการสังเกต
- 3.2.4 วิธีออกข้อสอบที่ใช้ในหมวดวิชา ทุกหมวดวิชา อาจารย์ผู้สอนออกข้อสอบเองมากที่สุด การออกข้อสอบโดยคณะกรรมการของโรงเรียนมีบ้างเล็กน้อย ส่วนการออกข้อสอบโดยคณะกรรมการของกลุ่มโรงเรียนยังไม่มีเลย

- 3.2.5 การให้ระดับคะแนนแก่นักเรียนในแต่ละรายวิชา ทุกหมวดวิชา อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ให้ระดับคะแนนเองมากที่สุด การให้ระดับคะแนนโดยหัวหน้าหมวดวิชา เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา และคณะกรรมการของโรงเรียนมีบ้างเล็กน้อย ส่วนการให้ระดับคะแนนโดยคณะกรรมการของกลุ่มโรงเรียนยังไม่มีเลย
- 3.3 ปัญหาการใช้หลักสูตร สำหรับคำถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า จะกล่าวถึงเฉพาะข้อที่อยู่ในเกณฑ์มีปัญหามากเท่านั้น โดยแยกเป็นปัญหาของแต่ละหมวดวิชา และเรียงลำดับจากข้อที่มีระดับปัญหาสูงสุดลงมาดังนี้
- 3.3.1 หมวดวิชาภาษาไทย มีลำดับปัญหาดังนี้
- การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น เพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา
 - ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
 - ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
 - ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานในหมวดวิชา
 - การเปิดวิชาเลือกในหมวดวิชา
 - การเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม
- 3.3.2 หมวดวิชาสังคมศึกษา มีลำดับปัญหาดังนี้
- ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียนและการจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น เพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา
 - ความเพียงพอของเวลา กับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้สอนและ ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอนในหมวด
 - ความสอดคล้องของประมวลการสอนกับหลักสูตรในแต่ละรายวิชา
 - การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทางด้านวิชาการของหมวดวิชา

- ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานในหมวดวิชาและการเปิดวิชาเลือกในหมวดวิชา

3.3.3 หมวดวิชาพลาณามัย มีลำดับปัญหาดังนี้

- ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอนในหมวด
- การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น เพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา
- ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานในหมวดวิชา
- การเปิดวิชาเลือกในหมวดวิชา
- ความเพียงพอของเวลากับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้สอน
- การเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม

3.3.4 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ มีลำดับปัญหาดังนี้

- ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานในหมวดวิชาและการจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา
- การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านวิชาการของหมวดวิชา
- การเปิดวิชาเลือกในหมวดวิชา และความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน และความสอดคล้องของประมวลการสอนกับหลักสูตรในแต่ละรายวิชา
- การร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

3.3.5 หมวดวิชาคณิตศาสตร์ มีลำดับปัญหาดังนี้

- การร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

- ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- การเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม
- ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานใน
หมวดวิชาและความเพียงพอของเวลาทั้งเนื้อหาในแต่ละราย
วิชาที่หลักสูตร กำหนดให้สอน

3.3.6 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ มีลำดับปัญหาดังนี้

- ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
- ความเพียงพอของอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละ
รายวิชา
- ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานใน
หมวดวิชา
- การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมด้านวิชาการของหมวดวิชา
- การเปิดวิชาเลือกในหมวดวิชา
- การจัดลำดับความต่อเนื่องของวิชาต่าง ๆ และความเพียงพอ
ของเวลาทั้งเนื้อหาวิชาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้
สอน และความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ความสอดคล้องของประมวลการสอนกับหลักสูตรในแต่ละราย
วิชา

3.3.7 หมวดวิชาศิลปศึกษา มีลำดับปัญหาดังนี้

- การรวมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุมสัมมนาหรืออบรม
เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ และความเพียงพอของจำนวนครูกับ
จำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ความเพียงพอของเวลาทั้งเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตร
กำหนดให้สอน และความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
และการจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น เพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา

- ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานในหมวดวิชา และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมวิชาการของหมวดวิชา
- การเปิดวิชาเลือกในหมวดวิชา
- การเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม
- ความเข้าใจของครูที่จะปฏิบัติความหลักสูตร

3.3.8 หมวดวิชาชีพหรือศิลปปฏิบัติ มีค่าดัชนีปัญหาดังนี้

- ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
- ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานในหมวดวิชา
- การจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา

4. ปัญหาการไหลหลักสูตรของอาจารย์ บุดสอน จากการตอบของอาจารย์ บุดสอน ในหมวดวิชาต่าง ๆ จำนวน 217 คน แยกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับอาจารย์ บุดสอน และ ปัญหาการไหลหลักสูตร ได้ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับอาจารย์ บุดสอน ได้จำแนกตามข้อมูลและเรียงลำดับจากมากที่สุดลงมาหาน้อยที่สุดดังนี้

วุฒิทางวิชาชีพ มีวุฒิปริญญาตรี 151 คน หรือร้อยละ 69.59 มีวุฒิตำกว่าปริญญาตรี 62 คน หรือร้อยละ 28.57 มีวุฒิปริญญาโท 4 คน หรือร้อยละ 1.84

ระยะเวลาที่ทำการสอนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีระยะเวลาต่ำกว่า 1 ปี 80 คน หรือร้อยละ 38.87 ระหว่าง 1-3 ปีจำนวน 61 คน หรือร้อยละ 28.11 ระหว่าง 3-5 ปี จำนวน 38 คน หรือร้อยละ 17.51 และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปจำนวน 38 คน หรือร้อยละ 17.51

การเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ แบ่งเป็น 2 พวก คือเคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมจำนวน 76 คน หรือร้อยละ 35.02 และไม่เคย 141 คน หรือร้อยละ 64.98

- 4.2 ปัญหาการใช้หลักสูตร สำหรับคำถามส่วนที่เป็นแบบการตรวจสอบได้แยกไว้
ดังหัวข้อต่อไปนี้
- 4.2.1 วิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ใช้สอน สำหรับหมวด
วิชา พละนาฏย, ศิลปศึกษา, หมวดวิชาที่หรือศิลปปฏิบัติ, วิชาการ
ฝึกทักษะมากที่สุด ส่วนมหาวิทยาลัยอื่นนอกจากที่ ถอดความแล้วนั้นใช้
วิธีการบรรยายมากที่สุด แต่ถรรวมทุกมหาวิทยาลัย วิธีสอนที่ใ้มากที่สุด
เรียงลำดับจากที่ใ้มากที่สุดลงมา 3 ลำดับดังนี้คือ การบรรยาย
การฝึกทักษะและการแบ่งกลุ่มคนควา
- 4.2.2 ความเพียงพอของเอกสารหลักสูตรสำหรับการใช้หลักสูตรใหม่ สิ่ง
ที่ขาดแคลนมากเรียงลำดับจากสูงที่สุดลงมาคือ คู่มือประเมินผลการ
เรียน คู่มือหลักสูตร หนังสืออ่านประกอบ โครงการสอน ประมวล
การสอน แบบเรียนและหลักสูตร
- 4.2.3 สถานที่สำหรับการ เรียนการสอนเฉพาะของแต่ละมหาวิทยาลัย รวม
ทั้ง วัสดุและอุปกรณ์การสอน ส่วนมากยังขาดแคลนแทบทุกอย่าง
- 4.2.4 วิธีประเมินผลที่อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ใช้ เรียงลำดับ
จากวิธีที่ใ้มากที่สุดลงมา 3 ลำดับคือ การสอบข้อเขียนแบบอัตนัย
และปรนัย การตรวจผลงาน และการสังเกต
- 4.2.5 วิธีออกข้อสอบที่อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ใช้ ทุกหมวด
วิชา อาจารย์ผู้สอนออกข้อสอบเองมากที่สุด การออกข้อสอบโดย
คณะกรรมการของโรงเรียนมีบ้างเล็กน้อย ส่วนการออกข้อสอบโดย
คณะกรรมการของกลุ่มโรงเรียนยังไม่มีเลย
- 4.3 ปัญหาการใช้หลักสูตร สำหรับคำถามส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าจะกล่าว
ถึงเฉพาะข้อที่อยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหาเท่านั้น โดยแยกเป็นปัญหาของอาจารย์
ผู้สอนในแต่ละมหาวิทยาลัย และเรียงลำดับจากระดับปัญหาสูงที่สุดลงมาดังนี้

- 4.3.1 อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยภาษาไทย มีลำดับปัญหาดังนี้
- ความเพียงพอของหนังสืออ่านประกอบในวิชาวรรณคดี ที่ต้องสมุดจกบริการให้
 - การประเมินผลในรอบทั้ง 4 ทักษะในวิชาภาษาไทย
 - การที่หลักสูตรมีใ้แบ่งเนื้อหาวิชาวรรณคดีไทยที่ให้นักเรียนค้นคว้าออกเป็นแต่ละรายวิชาอย่างชัดเจน
 - ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า
 - การที่หลักสูตรกำหนดให้มีการฝึกทักษะทั้ง 4 ในชั่วโมงการใ้ภาษาทุกคาบ
 - การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
 - เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่ใ้สอน
 - การตรวจสอบและการจัดระดั้คะแนนใ้เสร็จทันตามกำหนด
 - ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร
 - วิธีจัดระดั้คะแนน
- 4.3.2 อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยสังคมศึกษา มีลำดับปัญหาดังนี้
- ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า
 - การสอนใ้ให้นักเรียนเข้าใจและรู้วิธีแก้ปัญหาของสังคม
 - เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่ใ้สอน
 - การหาหลักฐานทางสังคมมาใ้ใช้ในการสอน
 - ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร
- 4.3.3 อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยพลานามัย มีลำดับปัญหาดังนี้
- การเปิดวิชาบังคับเลือกและวิชาเลือก กับจำนวนบุคลากร
 - ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์และเครื่องกีฬาในแต่ละรายวิชา
 - เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่ใ้สอน
 - ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า

4.3.4 อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ มีลำดับปัญหาดังนี้

- การใช้เครื่องมือประกอบการสอน
- ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า
- การสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชา
- การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่ไรสอนและ ความ
เป็นลำดับต่อเนื่องของเนื้อหาวิชาในแต่ละรายวิชา

4.3.5 อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มีลำดับปัญหาดังนี้

- ความรู้พื้นฐานทางจิตศาสตร์ของนักเรียน
- ความเพียงพอของเวลาที่ใช้ในการตรวจงานของนักเรียน
- การได้รับความช่วยเหลือเมื่อมีอุปสรรคในการสอน
- ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด
- การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่ไรสอน

4.3.6 อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยภาษาอังกฤษ มีลำดับปัญหาดังนี้

- การจัดเนื้อหาวิชาให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- การประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะ
- การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และความเพียงพอของเวลา
ที่จะให้นักเรียนค้นคว้า

4.3.7 อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยศิลปศึกษา มีลำดับปัญหาดังนี้

- เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่ไรสอน
- การเปิดสอนรายวิชาตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน

4.3.8 อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยหรือศิลปปฏิบัติ มีลำดับปัญหาดังนี้

- การเปิดสอนวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น
- การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

5. ปัญหาการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ จากการตอบของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ จำนวน 68 คน แยกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ และปัญหาการใช้หลักสูตร ได้ดังนี้

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ได้จำแนกข้อมูลและเรียงลำดับจากมากที่สุดลงมาหาน้อยที่สุด ดังนี้

วุฒิทางวิชาชีพ มีวุฒิปริญญาตรี 54 คน หรือร้อยละ 79.41 มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี 12 คน หรือร้อยละ 17.65 และมีวุฒิปริญญาโท 2 คน หรือร้อยละ 2.94

ระยะเวลาที่ทำงานในหน้าที่ มีระยะเวลาต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 32 คน หรือร้อยละ 47.06 1-3 ปี จำนวน 22 คน หรือร้อยละ 32.35 3-5 ปี จำนวน 8 คน หรือร้อยละ 11.77 5 ปี ขึ้นไปจำนวน 6 คน หรือร้อยละ 8.82

การเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ แยกออกเป็น 2 พวก คือ เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมจำนวน 48 คน หรือร้อยละ 70.59 และไม่เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมจำนวน 20 คน หรือร้อยละ 29.41

5.2 ปัญหาการใช้หลักสูตร จะกล่าวถึงเฉพาะข้อที่อยู่ในเกณฑ์ปัญหาที่มากที่สุด โดยแยกเป็นปัญหาของแต่ละเจ้าหน้าที่และเรียงลำดับจากระดับปัญหาที่มากที่สุดมาดังนี้

5.2.1 เจ้าหน้าที่ทะเบียน มีลำดับปัญหาดังนี้

- ความเพียงพอของจำนวนบุคลากร และความเพียงพอของวัสดุ
ที่จำเป็นต่องานทะเบียน

-- ความเพียงพอของครุภัณฑ์ที่ใ้ในงานทะเบียน

5.2.2 เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา มีลำดับปัญหาดังนี้

- ความเพียงพอของจำนวนบุคลากร

- ความชัดเจนของระเบียบประเมินผล

- ระยะเวลาที่กำหนดให้ครูส่งผลการเรียนของนักเรียน

- แบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใ้ในงานทะเบียน

5.2.3 เจาหนาที่แนะแนว มีลําคัมมัญหาดังนี้

- การจัดเวลาเพื่อใหการแนะแนวแกักเรียน
- การศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีวิในประเทศไทย เพื่อชวยในการแนะแนว
- ความเพียงพอของจำนวนบุคลากร
- ความเขาใจเกี่ยวกับสาขาวิชาตาง ๆ ที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา
- การจัดสถานที่เฉพาะเพื่อใหบริการแนะแนว
- การใหข้อมูลของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อการแนะแนว และการใหคำปรึกษา เกี่ยวกับการเลือกโปรแกรมการเรียน และปัญหาที่เกดจากผูปกครองในการใหความร่วมมือในการแนะแนว

5.2.4 เจาหนาที่ทองสมุด มีลําคัมมัญหาดังนี้

- ความเพียงพอของเครื่องมือเครื่องใชในการดำเนินงาน
- การจัดบริการทองสมุดใหเหมาะสมกับหลักสูตรใหม่
- ความเพียงพอของจำนวนบุคลากร
- จำนวนหนังสือประกอบการเรียนตามหลักสูตรใหม่
- งบประมาณที่ไดรับในการดำเนินงาน
- ขนาดของทองสมุดกับจำนวนผูใช
- ความรูความเขาใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่
- การประสานงานกับหัวหน้ามหาวิทยาลัย

การอภิปรายและเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า การใ้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 มีปัญหาอยู่หลายประการตามความคิดเห็นของบุคลากรตาง ๆ ผู้นําเอาหลักสูตรไปใ้โดยตรงในโรงเรียน สาเหตุสำคัญของปัญหาตาง ๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการประกาศใ้หลักสูตรใหม่ อยางกระทันหันและมีใ้ใ้การเตรียมการใ้หลักสูตรใหม่อยางเพียงพอ นอกจากนี้ยังขาดความพรอมกันตาง ๆ ภายในโรงเรียนเองประกอบด้วย เช่นคานปริมาณและคุณภาพของบุคลากร คานอาคาร

สถานที่และวัสดุอุปกรณ์การสอนและอื่น ๆ ดังนั้นจึงทำให้การไร้อัลกูตร เกิดปัญหามากมายหลายด้าน ซึ่งจากผลการวิจัยมีปัญหาคือจะชี้ให้เห็นได้ หรือการอภิปรายและมีข้อเสนอแนะประกอบไปด้วยดังนี้

1. การเตรียมการไร้อัลกูตรใหม่ ถึงแม้ว่าเรื่องนี้จะไม่ใช่อุปสรรคที่เกิดจากการวิจัย แต่ปัญหาที่เกิดจากการไร้อัลกูตรใหม่ที่ไต่จากการวิจัยนั้นจะเป็นผลมาจากเรื่องดังกล่าวด้วย จึงขอกล่าวไว้ในที่ก่อนเป็นอันดับแรก สิ่งที่จะนำมากล่าวเป็นอันดับแรกได้แก่ตัวอัลกูตร อัลกูตรนี้สร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงโดยผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญระดับสูง ขอบอกให้เกิดร่องว่างขึ้นระหว่างผู้กำหนดนโยบายการ เปลี่ยนแปลงอัลกูตรและผู้นำเอาอัลกูตรไปใช้ นอกจากนี้ยังไม่ส่งเสริมแรงคล้อยที่จะปฏิบัติตามนโยบายที่ได้รับมา ทั้งนี้เพราะผู้นำไปใช้ไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางนโยบาย หรืออาจจะไม่เข้าใจนโยบายที่ได้รับมาด้วย จึงไม่มีความเต็มใจและกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติตามประการต่อไปก็คืออัลกูตรที่สร้างขึ้นใหม่ไม่ได้มีการทดลองใช้เสียก่อน ซึ่งตามหลักการแล้วควรนำอัลกูตรที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้พร้อมทั้งประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุงส่วนที่บกพร่อง แล้วจึงนำเอาอัลกูตรดังกล่าว ไปใช้ในโรงเรียนต่อไป อัลกูตรใหม่จึงอาจจะมีข้อบกพร่องซึ่งควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง เสียก่อนที่จะประกาศใช้ ในเรื่องนี้ผลจากการวิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหาร โรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและอาจารย์ผู้สอน ชี้ให้เห็นถึงปัญหาเกี่ยวกับ ความสอดคล้องของอัลกูตรหมวดวิชากับความต้องการของนักเรียน การจัดโปรแกรมการเรียน ความเพียงพอของเวลาเกี่ยวกับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่อัลกูตรกำหนดให้สอนและการจัดลำดับเนื้อหา ของเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ประการสำคัญที่จะกล่าวถึงในหัวข้อนี้ก็คือการ เตรียมการไร้อัลกูตรใหม่ สิ่งที่ควรจัดเตรียมได้แก่ เอกสารเกี่ยวกับการไร้อัลกูตร ควรมียางเพียงพอ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการไร้อัลกูตรทุกฝ่าย ควรได้รับการประชุมสัมมนาหรืออบรม ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอัลกูตรใหม่ อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังควร เตรียมและจัดหาอาคาร สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์การสอนรวมทั้งสิ่ง ที่จำเป็นต้องใช้ให้พร้อมสรรพแล้วจึงประกาศใช้อัลกูตรใหม่ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาหรืออุปสรรคที่หนัก ที่สุด แต่การไร้อัลกูตรครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ามีการ เตรียมการไร้อัลกูตรไม่มากพอ. บุคลากรในโรงเรียนส่วนมากกล่าวเป็นทำนองว่า เป็นการประกาศใช้อัลกูตรอย่างรวดเร็ว และกระตือรือร้นเกินไปจนเตรียมตัวไม่ทัน และจากผลการวิจัยนี้พบว่าประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 4 กลุ่มไม่เคยเข้ารับการประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับอัลกูตรใหม่ถึงร้อยละ 43.22 ทั้งที่มีการไร้อัลกูตรมาแล้วเกือบ 2 ภาคเรียน และทุกกลุ่มมีปัญหา เกี่ยวกับความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่จะ

รับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ ความเพียงพอของหนังสือหลักสูตรและเอกสารชุดคู่มือประกอบหลักสูตร
 ชาติสถานที่ วัสดุและอุปกรณ์การสอน นอกจากนี้ยังมีปัญหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร
 ใหม่เป็นจำนวนมาก นอกจากผลการวิจัย นี้แล้ว ยังมีรายงานการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษา
 และมีชั้นศึกษา พุทธศักราช 2503 ของกองพัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการกล่าวไว้ว่า การประกาศ
 ใช้หลักสูตรในครั้งนั้นได้กระทำไปโดยยังมีใจจัดทำวัสดุประกอบการใช้หลักสูตร ตลอดจนอุปกรณ์
 การสอนและวัสดุโหลกรบถวน และมีโคเคเรียมครูให้พร้อมที่จะทำการสอนในเนื้อหาใหม่ ๆ และที่จะ
 ใช้วัสดุประกอบการใช้หลักสูตรต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้น เป็นเหตุให้การใช้หลักสูตรไม่อาจดำเนินไปเป็น
 อย่างดีเท่าที่ควร การประกาศใช้หลักสูตรใหม่ในครั้งนั้นก็ทำนองเดียวกันมีปัญหาคือหลายประการดัง
 กล่าวมาแล้ว

ข้อเสนอแนะสำหรับการใช้หลักสูตรใหม่

ผู้บริหารระดับนโยบายและผู้เกี่ยวข้องของทุกฝ่ายควรดำเนินการดังนี้

1. ควรให้ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องของวัน ๆ ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสร้าง
 หลักสูตรและกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพราะเป็นผู้ใช้หลักสูตรโดยตรง ขอมทราบปัญหาได้ดี
2. หลักสูตรที่สร้างขึ้นนั้น ก่อนประกาศใช้ควรมีการนำไปทดลองใช้และประเมินผล
 พร้อมทั้งแก้ไขปรับปรุงจนมั่นใจว่าดีและเหมาะสมที่สุดแล้ว จึงประกาศใช้ในลำดับต่อไปหลังจากเตรียม
 การทุกอย่างพร้อมแล้ว
3. ก่อนประกาศใช้หลักสูตรใหม่ ควรจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่
 คือ เอกสารและวัสดุประกอบการใช้หลักสูตร เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมทั้งบุคลากรให้
 พร้อมสรรพ
4. ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาหรืออบรม บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร
 ทุกฝ่าย ให้เข้าใจหลักสูตรอย่างชัดเจน
5. กรมเจ้าสังกัดควรส่งศึกษานิเทศก์ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ใหม่กว่าในระยะที่เริ่มใช้
 หลักสูตรใหม่ เพื่อให้คำแนะนำและช่วยครูแก้ปัญหา

2. การบริหาร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน การบริหารหลักสูตร ในระดับโรงเรียน คือการดำเนินกิจกรรมบูรณาการเพื่อให้สามารถนำหลักสูตรมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดตามความมุ่งหมายของหลักสูตร แต่การวิจัยนี้ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรหลายประการด้วยกันคือ

2.1 ค่านิยม ความเพียงพอของจำนวนบุคลากร เป็นปัญหาสูงสุดของผู้ บริหารโรงเรียน นอกจากนี้ยังเป็นปัญหาของหัวหน้าหมวดวิชาและเจ้า หน้าที่ต่าง ๆ ด้วย บุคลากรในโรงเรียนคือไควาเป็นปัจจัยสำคัญในการ ดำเนินงานของโรงเรียน การขาดครู-อาจารย์เป็นปัญหาสำคัญของโรง 学校在ในส่วนภูมิภาค อาจารย์ใหญ่แก้ไขด้วยการขออัตรากำลังครูเพิ่ม เติม แต่ทั้งนี้ก็ยอมแล้วแต่งบประมาณด้วย วิธีแก้ไขวิธีหนึ่งก็พยายามใช้ บุคลากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ใช้ให้ตรงกับวุฒิความสามารถและ ความสนใจของแต่ละบุคคล สำหรับการใช้หลักสูตรใหม่ในผู้บริหารโรง เรียนจะต้อง ประชุมชี้แจงให้บุคลากรทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยว กับการใช้หลักสูตรใหม่ พร้อมทั้งแต่งตั้งและมอบหมายหน้าที่ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ด้วย

2.2 คานเอกสารหลักสูตร นอกจากความเพียงพอของเอกสารหลักสูตรจะเป็น ปัญหาสำหรับผู้บริหารโรงเรียนแล้ว ตามความเห็นของอาจารย์ผู้สอนใน หมวดวิชาต่าง ๆ สู้ให้เห็นว่าเอกสารหลักสูตรทุกชนิดมีแต่ไม่เพียงพอมาก ที่สุด ในการใช้หลักสูตรใหม่ในเอกสารหลักสูตรมีความจำเป็นมาก กรม วิชาการและโรงเรียนจะต้องจัดหาให้เพียงพอ เพื่อให้การใช้หลักสูตรเกิด ผลิตสูงสุด แต่เอกสารหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นจะต้องชัดเจนและเข้าใจง่าย ง่าย

2.3 คานอาคารสถานที่ วัสดุและอุปกรณ์การสอน สำหรับเรื่องนี้เป็นปัญหาแก่ ประชากรที่ใช้ในกรณีวิจัยทั้ง 4 กลุ่ม นับไควาการขาดแคลนอาคารสถานที่ วัสดุและอุปกรณ์การสอนเป็นปัญหาสำคัญสำหรับการใช้หลักสูตรใหม่มาก

เพราะการเรียนแบบหน่วยกิตซึ่งเปิดวิชาให้เลือกรเรียนได้อย่างกว้างขวาง และมีหลักสูตรวิชาที่พร้อมอยู่ด้วยนั้น จะตองใจของเรียน ห้องที่เก็บ โรงฝึกงาน โรงพลศึกษา หองสมุด หองแนะแนว ตลอดจนสถานที่และวัสดุอุปกรณ์เป็นจำนวนมาก สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับการใช้หลักสูตรใหม่ให้บังเกิดผลตามความมุ่งหมาย กรมเจ้าสังกัดควรรีบจัดการแก้ไขโดยด่วน สำหรับผู้บริหารโรงเรียนจะต้องพยายามจัดหาและแก้ปัญหาให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้ควรใช้แหล่งวิชาการ ทรัพยากรและวัสดุที่มีในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้มากที่สุด

- 2.4 คำวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาก็เกี่ยวกับความสอดคล้องของหลักสูตรหมวดวิชาสัมพันธ์ความต้องการของนักเรียน และการจัดโปรแกรมการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ปัญหาที่ข้องเกี่ยวกันนี้รวมไปถึงในหมวดวิชาต่าง ๆ ด้วย ซึ่งส่วนมากมีปัญหาก็เกี่ยวกับการเปิดวิชาเลือกในหมวดวิชาและการเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม ปัญหานี้อาจจะเกิดจากโรงเรียนมีบุคลากร สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์การสนจจำกัด จึงไม่สามารถจัดโปรแกรมการเรียน และเปิดวิชาให้เลือกรเรียนได้อย่างกว้างขวางตามความต้องการของนักเรียนได้ แต่ปัญหานี้อาจหมดไปหรือลดน้อยลง เมื่อโรงเรียนมีบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุและอุปกรณ์การสอนพร้อมแล้ว และอาจรวมมือกับโรงเรียนใกล้เคียงที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันโดยเปิดวิชาเลือกไม่ซ้ำกัน แล้วย้ายนักเรียนแต่ละโรงเรียนไปเลือกรเรียนได้ตามความสนใจ นอกจากนี้ยังจะต้องจัดบริการแนะแนวและหองสมุดให้แก่นักเรียนด้วย เพราะการเรียนระบบหน่วยกิตนั้น การแนะแนวจะมีส่วนช่วยนักเรียนบางคนเกี่ยวกับการเลือกโปรแกรมการเรียน การเลือกวิชาเรียน และวางแผนการเลือกอาชีพด้วย นอกจากนี้นักเรียนจะต้องศึกษาสมควาด้วยตนเองซึ่งตองใจหองสมุด หองสมุดจึงถือได้ว่าเป็นศูนย์วิชาการของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดและให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร โรงเรียน จากปัญหาดังกล่าว ข้อเสนอแนะต่อไปนี้ อาจ

จะเป็นแนวทางสำหรับแก้ปัญหาดังกล่าวคือ

1. การเตรียมทางคานบุดกลาง ก่อนจะนำหลักสูตรใหม่มาใช้ควรประชุมชี้แจงให้ บุดกลางทุกฝ่ายในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่มีการกำหนดนโยบายการให้หลักสูตรรวมทั้งหาจะดำเนินการอย่างไร รวมทั้งการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ และมีการฝึกอบรมให้ บุดกลางทุกฝ่ายได้มีความรู้ความเข้าใจที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้จะต้องขออัตรา กำลังบุดกลางทางให้เพียงพอตามความจำเป็นและเหมาะสมด้วย สำหรับเรื่องผู้บริหารการศึกษา ระดับสูงควรจัดดำเนินการให้ เพราะอยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียน
2. การจัดเตรียมเอกสารหลักสูตร โรงเรียนควรจัดหาเอกสารหลักสูตรทุกชนิดให้ ใช้ได้อย่างเพียงพอ และควรได้ชี้แจงให้ บุดกลางทาง ๆ เห็นประโยชน์และใช้ได้อย่างถูกต้อง สิ่งใดที่ไม่ควรติดขอจากกรมเจ้าสังกัด หรือกรมวิชาการ
3. การจัดเตรียมอาคารสถานที่ วัสดุและอุปกรณ์การสอน ผู้บริหารโรงเรียนและ บุดกลางอื่น ๆ ควรนำหลักสูตรมาศึกษา เพื่อจะไ้ทราบว่าจะจัดเตรียมหรือจัดหาสิ่งใดบ้าง เพื่อให้การเรียน การสอนดำเนินไปตามหลักสูตรได้โดยลัดที่สุด บางสิ่งโรงเรียนอาจจะจัดหาเองไม่ได้ เช่น อาคาร เรียน จะต้องขอยานกรมเจ้าสังกัดซึ่งจะต้องดำเนินการโดยรวดเร็วตามความจำเป็น ทุกสิ่งที่จะจัดหา ต้องถือหลักประหยัดและให้ประโยชน์คุ้มค่า
4. คำนวณวิชาการ สำหรับการจัดโปรแกรมการเรียนและวิชาเลือกนั้น โรงเรียนจะต้อง กำนึงถึงสภาพความพร้อมทางคานอาคารสถานที่ วัสดุและอุปกรณ์การสอน ตลอดจนอัตรากำลังครู อาจารย์ที่จะสอนด้วย รวมทั้งพิจารณา ความสามาสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความทองการ ของทองดินประกอบด้วย ในระยะแรกอาจจะจัดโปรแกรมการเรียนและ เปิดวิชาเลือก อยู่ในขอบเขต จำกัดตามความสามารถของโรงเรียนและความทองการ ของนักเรียนส่วนมากก่อน แล้วจึงขยายให้ กว้างขึ้น เมื่อโรงเรียนมีความพร้อมและขีดความสามารถเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้จะต้องจัดให้มีบริการ แนะนำที่สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียนได้เป็นอย่างดี ให้ บุดกลางที่มีความสามารถทางคาน แนะนำโดยเฉพาะ มีสถานที่และเวลาที่จะให้บริการแนะนำแก่นักเรียนได้ความเหมาะสม นอก

จากการแนะนำแล้วห้องสมุดก็เป็นสิ่งจำเป็นที่องค์กรให้เพียงพอทั้งคุณภาพ สถานที่ และสะดวกต่อการใช้ ซึ่งอาจจัดได้หลายลักษณะ เช่น นอกจากห้องสมุดกลางของโรงเรียนแล้ว อาจจัดเป็นแหล่งหนังสืออ้างอิงหรือคนควาของแต่ละมหาวิทยาลัยไว้ด้วย เพื่อความสะดวก ของนักเรียนและครู-อาจารย์ที่สอนด้วย

ปัญหาการในหลักสูตรของหัวหน้ามหาวิทยาลัย ในการดำเนินงานนี้มหาวิทยาลัยมีปัญหารวมกันอยู่ตามประการ ประการแรกได้แก่ความเพียงพอของจำนวน อาจารย์กับรายวิชาที่เปิดสอน

สำหรับปัญหาข้อนี้มีความสำคัญมาก จำนวนอาจารย์ที่สอนต้องมีเพียงพอ และต้องได้รับการศึกษาในสาขาที่ตนจะสอนมาโดยเฉพาะ ถ้ามีไม่พอหรือขาดอาจารย์ที่จะสอนในวิชาใดวิชาหนึ่งแล้วขอบเขตของวิชาที่เปิดสอนก็จะแคบและไม่สามารถสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างแท้จริง สำหรับปัญหาข้อนี้เป็นปัญหาที่เกยกันและสืบเนื่องมานาน เพราะขึ้นอยู่กับงบประมาณในการบรรจุอาจารย์ของ กระทรวงศึกษาธิการ แต่หัวหน้ามหาวิทยาลัยก็อาจจะแก้ไขให้บรรเทาลงได้บางโดย

1. เปิดวิชาเลือกให้พอเหมาะกับอัตรากำลังอาจารย์ในมหาวิทยาลัยและเปิดสอนวิชาเลือกตามความสนใจและความต้องการของนักเรียนส่วนมากเท่านั้น วิชาที่นักเรียนสนใจเรียนน้อยยังไม่ควรเปิด ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาสูญเสียไปจากด้านอื่น ๆ ด้วย
2. ทุกมหาวิทยาลัยประชุมปรึกษากัน เกี่ยวกับการเปิดวิชาเลือกในแต่ละภาคเรียน ตามอัตรากำลังของแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อไม่ให้เป็นการหนักแก่มหาวิทยาลัยใดมากเกินไป
3. จัดให้ แต่ละคนได้สอนวิชาที่ตนถนัดที่สุด และจัดเฉลี่ยชั่วโมงสอนให้ทั้ดัดเทียมกัน และมีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อไม่ให้เป็นการหนักแก่ คนใดคนหนึ่งมากเกินไป

ประการที่สองได้แก่ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับสำหรับดำเนินงานในมหาวิทยาลัย สำหรับปัญหาข้อนี้เป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะถ้ามีงบประมาณมากพอจะสามารถจัดหาวัสดุและอุปกรณ์การสอน และจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ แต่ถาขาดงบประมาณเสียแล้ว การดำเนินงานทุกอย่างอาจหยุดชะงักหรือไม่ดีเท่าที่ควร แต่ในทางปฏิบัติกันแต่ละมหาวิทยาลัยไม่มีงบประมาณที่จะดำเนินการต่างได้เอง จะต้องทำเรื่องเสนอมานุมบริหารโรงเรียน สำหรับเรื่องนี้หัวหน้ามหาวิทยาลัยและผู้บริหารโรงเรียนจะต้องประชุมปรึกษากัน

เกี่ยวกับงบประมาณของแต่ละหมวดวิชาการจะได้รับในแต่ละปี เพื่อจะไต่ถามโครงการทำเป็นงานและปรับปรุงหมวดวิชาของคนใดตามความเหมาะสม และถ้าจำเป็นต้องใช้เงินมากเกินไป ความสามารถของทางโรงเรียน เช่น ห้องเรียนหรือโรงฝึกงาน ให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนเสนอขอไปยังกรมเจ้าสังกัด

ประการที่สามได้แก่ความเพียงพอของอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา นอกจากขาดอุปกรณ์การสอนแล้วยังขาดแคลนอาคารสถานที่ วัสดุและเอกสาร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเป็นจำนวนมากอีกด้วย ปัญหาดังกล่าวมีผลต่อการเรียนการสอนและการใช้หลักสูตรใหม่มาก ผู้บริหารการศึกษาในระดับสูงควรดำเนินการเตรียมและจัดหากำลังคน อาคารสถานที่ วัสดุและอุปกรณ์การสอน รวมทั้งสิ่งที่จำเป็นของปฏิบัติอื่น ๆ ให้พร้อมเสียก่อนแล้วจึงประกาศใช้หลักสูตรใหม่ แต่ตาประกาศใช้หลักสูตรไปแล้ว โดยยังมีใครเตรียมหรือจัดหาสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วให้พร้อม ก็ต้องรีบดำเนินการจัดหา ปรับปรุง แก้ไข ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ สำหรับในระดับโรงเรียนนั้น อาจจะมีปัญหาดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1. ปรับปรุง หรือตัดแปลง อาคารสถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ที่มีอยู่เดิมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการใช้งานตามหลักสูตรใหม่
2. สิ่งที่โรงเรียนจำเป็นต้องซื้อ ให้ซื้อเฉพาะสิ่งที่มีความจำเป็นเร่งด่วนก่อน โดยยึดหลักประหยัดและให้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า
3. พยายามนำเอาวัสดุที่ยืนในท้องถิ่น และสิ่งของที่เลิกใช้แล้ว มาใช้ให้เป็นประโยชน์และใช้อย่างประหยัดคุ้มค่าที่สุด
4. ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ได้รับการอบรมและฝึกการทำและการใช้อุปกรณ์การสอน
5. ควรจัดให้มีหน่วยอุปกรณ์การสอน ซึ่งมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บรักษา ตรวจสอบ และซ่อมแซมอุปกรณ์การสอนที่มีอยู่ในโรงเรียน ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะนำมาใช้ได้ตลอดเวลา

นอกจากปัญหาที่กล่าวมาแล้วส่วนมากยังมีปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับความเพียงพอของแบบเรียน การเปิดศึกษาเลือกและเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรมและปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานโดยทั่วไปภายในหมวดวิชา ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้า

มหาวิทยาลัยควรรับคำ เสนอการแก้ไข โดยเฉพาะหัวหน้ามหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานใน
มหาวิทยาลัยของตนโดยสรุปดังนี้

1. จัดทำประมวลการสอน โครงการสอน และแผนการสอนในมหาวิทยาลัยของตน
2. ดูแลจัดทำตำราเรียน วัสดุอุปกรณ์การสอน และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ
รวมทั้งเสนอแนะผู้บริหารโรงเรียนในการ ขอบรรจุอาจารย์ผู้สอนใหม่
3. ติดตามประสานงานและสร้างความสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัยอื่นและเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ
4. ทำหน้าที่พิเศษการสอนแก่ อาจารย์ผู้สอน

ปัญหาการไหลหลักสูตรของอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้สอนเป็นหัวใจหลักสูตรโดยตรง หลัก
สูตรจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอน เป็นสำคัญ แต่ผลจากการวิจัยพบว่าอาจารย์ผู้สอนร้อยละ 64.98 ยังไม่เคยเข้าประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ แสดงว่าการ เตรียมการ
ไหลหลักสูตรใหม่ในครั้งนี้องเห็นความสำคัญของอาจารย์ผู้สอนน้อยไป สำหรับบุคลากรอื่นในจำนวน
ที่เข้าประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่มากพอสมควร ปัญหานี้อาจจะแก้ไขโดยการ จัด
ให้มีการอบรมสัมมนาอาจารย์ผู้สอนทุกคน เพื่อให้เข้าใจการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ การ
อบรมอาจจะจัดทำในโรงเรียน โดยผู้บริหารหรือหัวหน้ามหาวิทยาลัยที่ได้รับการอบรมมาแล้ว หรือ
อาจจะจัดโดยกรมหรือเขตการศึกษา หรือกลุ่มโรงเรียน ส่วนระยะเวลาในการจัดนั้นแล้วแต่ความ
เหมาะสมและความจำเป็นเร่งด่วน นอกจากนี้หากตั้งเวลาแล้วการไหลหลักสูตรของอาจารย์ผู้สอน
ยังมีปัญหาที่อยู่ในเกณฑ์ปัญหาที่ตรงกันแทบทุกมหาวิทยาลัย ได้แก่ ความเพียงพอของเวลาที่จะได้
นักเรียนคนควา เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่สอน และการ เขียนจุดมุ่งหมาย
เชิงพฤติกรรม

สำหรับปัญหาความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนคนควาและเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้
ในหลัก สูตร กับเวลาที่สอนนั้น ทั้งสองปัญหาเป็นปัญหาที่มีความสัมพันธ์กันจะใดกลาวไว้รวมกัน ทั้ง
สองปัญหานี้อาจจะเกิดจากเนื้อหาวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้ในแต่ละรายวิชามากเกินไป จนอาจารย์
ผู้สอนไม่สามารถสอนให้จบทันภายในหนึ่งภาคเรียนได้ และอาจเกิดจาก ในหนึ่งภาคเรียน
กำหนดจำนวนหน่วยกิตไว้ให้เรียนมากเกินไปจนนักเรียนมีเวลาศึกษาค้นควาคายตนเองน้อยเกินไป

นอกจากนี้ยังอาจจะเกิดจากบริการของห้องสมุดยังไม่ดีพอและยังไม่สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรใหม่ มีปัญหาทั้งสองนหาอาจจะแก้ไขโดย

1. ลดจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้เรียนจนจบการศึกษาลงบ้าง หรือลดจำนวนหน่วยกิตกับเนื้อหาวิชาและอัตราเวลาเรียนในแต่ละรายวิชาให้เหมาะสม สำหรับข้อนี้เป็นหน้าที่ของกรมวิชาการ ที่จะต้องประเมินผลหลักสูตรที่นำมาใช้และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมอยู่ตลอดเวลา อาจารย์ผู้สอนควรแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะปัญหาเกี่ยวกับการสอนโดยทั่วไปและปัญหาการสอนในแต่ละรายวิชาไปยังกรมวิชาการ เพื่อจะใคร่ร่วมมือกันแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้สัมฤทธิ์ผลมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2. อาจจะแก้ไขปรับปรุงการสอนของอาจารย์ผู้สอนเอง เช่น จัดแบ่งเนื้อหาวิชาให้พอเหมาะกับเวลาที่สอน ทำโครงการสอนและเตรียมการสอนก่อนสอนทุกครั้ง การใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับความมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาที่สอน และการใช้อุปกรณ์การสอนประกอบด้วย จะทำให้ทุ่นแรงทุ่นเวลาแก่อาจารย์ผู้สอน สำหรับเนื้อหาบางตอนที่ไม่ยากเกินไปและเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ ก็ควรจะแนะนำให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

3. ปรับปรุงบริการห้องสมุดให้ดีขึ้นและให้เหมาะสมกับหลักสูตรระบบหน่วยกิต โดยจัดให้มีหนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบและทำทำให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่จะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พร้อมทั้งจัดเวลาที่จะให้บริการแก่นักเรียนอย่างเพียงพอ

4. การจัดเวลาเรียนใหม่ชั่วโมงเรียนในชั้นน้อยลง เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีเวลาศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติการมากขึ้นตามความจำเป็น การจัดการวางสอน ควรเป็นแบบยืดหยุ่น ตารางเรียน ตารางกิจกรรมไม่ควรจัดเป็นรายชั่วโมงตายตัว แต่ให้สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมแก่เรื่องที่จะเรียน เช่น อาจจะใช้เวลา 20 นาที 40 นาที 60 นาที หรือ 120 นาที ก็ได้ตามความเหมาะสม

ส่วนการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนนั้น อาจจะเป็นเรื่องยากสำหรับอาจารย์ผู้สอนบางคน บางคนอาจจะไม่ทราบวิธีการหรือเห็นว่าเป็นเรื่องไม่สำคัญ หรือเกิดปัญหาเมื่อนำไปปฏิบัติ คือทำไม่ได้ตามพฤติกรรมที่แสดงออกที่กำหนดไว้ ปัญหานี้แก้ไขได้โดยจัดการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับเรื่องนี้ขึ้นโดยเฉพาะ ซึ่งอาจจะทำได้ภายในโรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียน หรือโดย

หน่วยงานที่รับผิดชอบ และควรรีบดำเนินการโดยเร็ว เพราะการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้หลักสูตรสัมฤทธิ์ผล

นอกจากปัญหาที่กล่าวไปแล้วนั้นยังมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนอีกหลายประการ เช่น สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์การสอนรวมทั้งแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบไม่เพียงพอและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ปัญหาเหล่านี้ได้กล่าวไปบ้างแล้ว เพราะมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาของผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาด้วย นอกจากนี้ขอเสนอแนะที่กล่าวไปแล้วยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในตอนนี้อีกคือ

1. กระทรวงศึกษาธิการควรให้ความช่วยเหลือในเรื่อง แบบเรียน หนังสือและเอกสารต่างๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งแนะนำหนังสือประกอบการสอน แนะนำการใช้อุปกรณ์ โดยจัดพิมพ์คำแนะนำส่งไปยังโรงเรียน หรือ ส่งผู้เชี่ยวชาญไปให้การอบรม

2. จัดให้มีการสัมมนาในระหว่างอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาเดียวกันในกลุ่มโรงเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อคิดเห็นและการแก้ปัญหา

3. จัดอบรมและแนะนำแจ้งสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนอาจจัดทำในระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน หรือระดับชาติ เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนเข้าใจสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา วิธีสอนหรืออื่น ๆ การอบรมเช่นนี้จะเป็นการปรับปรุงคุณภาพและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับหลักสูตรให้แก่ครูประจำการ เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอนต่อไป

ปัญหาการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ อันได้แก่เจ้าหน้าที่ ทะเบียน วัสดุการศึกษา แนะนำ และห้องสมุดนั้น มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่รวมกันอยู่สองประการคือ ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ดังกล่าว และความเพียงพอของสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ สำหรับปัญหาทั้งสองและปัญหาอื่น ๆ น่าจะเกิดมาจากการประกาศใช้หลักสูตรใหม่อย่างกะทันหัน และเจ้าหน้าที่บางฝ่าย เช่น ทะเบียน และวัสดุการศึกษานั้นเป็นสิ่งใหม่สำหรับโรงเรียน แผนการแนะนำและห้องสมุดจะมีอยู่แล้วก็ตาม ส่วนมากยังไม่มียุทธศาสตร์ที่พอ เมื่อประกาศใช้หลักสูตรใหม่อย่างกะทันหันทางโรงเรียนส่วนมากจึงเตรียมการไม่ทัน แผนกระเบียนแบบแผนและแบบฟอร์มสำหรับการดำเนินงานของ

บางเจ้าหน้าที่ก็ยังไม่ทราบหรือยังไม่มี ส่วนบุคลากรนั้นโรงเรียนไม่มีบุคคลที่จะทำหน้าที่ดังกล่าวแล้ว โดยเฉพาะจึงต้องให้อาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่ดังกล่าว อาจารย์ผู้สอนเองมีงานสอนอยู่แล้ว จึงทำให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ดังกล่าวได้ไม่เต็มที่ ปัญหาต่าง ๆ สำหรับเจ้าหน้าที่นั้นอาจจะแก้ไขได้ดังนี้

1. กรมควบคุมโรคบุคลากรผู้ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ดังกล่าวแล้ว โดยเฉพาะ พร้อมทั้งกำหนดระเบียบแบบแผนและแบบฟอร์มสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ทั่วทุกย สำหรับโรงเรียนเมื่อจำเป็นตองให้อาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่ดังกล่าว ควรจัดให้มีชั่วโมงสอนน้อยที่สุด หรือไม่ต้องสอนเลยตามความเหมาะสม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่
2. บุคลากรผู้ทำหน้าที่ดังกล่าวควร เป็นผู้ผ่านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ดังกล่าวมาแล้วเป็นอย่างดี
3. ควรได้รับการสนับสนุน และได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร โรงเรียน และบุคลากรอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัย

จากผลการวิจัยนี้สรุปได้ว่าประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 4 กลุ่มประสบปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประโยชน์สุขศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 มากพอสมควร ปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวไปเหล่านั้น บางอย่างแก้ปัญหาได้ไม่ยากนักและใช้เวลาไม่มาก เช่นการประชุมสัมมนาหรืออบรมให้บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ แต่บางปัญหาเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมานาน เช่นความไม่เพียงพอของบุคลากรและอาคารสถานที่ ที่ต้องใช้เวลาและเงินงบประมาณมากพอสมควร สำหรับปัญหาเกี่ยวกับตัวหลักสูตรเองนั้น ผลจากการวิจัยจะเห็นได้ว่ามีปัญหาลดลงประการที่เกิดจากตัวหลักสูตร เอง เช่น เนื้อหาในบางรายวิชา มากเกินไป ปัญหาเกี่ยวกับตัวหลักสูตรนั้นควรแก้ไขโดยอาศัยการวิจัยเขาช่วย ซึ่งตามหลักการแล้ว เมื่อได้นำหลักสูตรมาใช้แล้วจะต้องมีการ ประเมินผลหลักสูตร โดยเฉพาะองค์ประกอบของหลักสูตร

อันใดแก่ ความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชาและการนำไปใช้ เมื่อประเมินผลแล้วพบข้อบกพร่องจะต้องแก้ไข ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมและสัมฤทธิ์ผลมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และตามหลักการพัฒนาหลักสูตรนั้น หลักสูตรจะต้องได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์ในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคตอยู่ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นจึงควรมีการวิจัยหลักสูตรนี้ในสถานต่าง ๆ ทั่วไป และเพราะว่าการวิจัยนี้ยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ เป็นเพียงการสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร โดยทั่วไปอย่างกว้าง ๆ ซึ่งทำเฉพาะโรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 8 เท่านั้น เพื่อให้การวิจัยเป็นประโยชน์ทางการศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อจะได้นำปัญหาไปแก้ไขปรับปรุงการใช้หลักสูตรให้สัมฤทธิ์ผลสูงสุดต่อไป จึงควรทำการวิจัยต่อไปนี้

1. ขยายการวิจัยนี้ให้กว้างออกไปอีก โดยการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสังกัดกรมอาชีวศึกษา และทำการทำการวิจัยทั้งประเทศ เพื่อจะได้นำปัญหาการใช้หลักสูตรประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 อย่างกว้างขวาง
2. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนโดยเฉพาะ หรือศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรของหนวคิธาหนึ่งให้ลึกลงไปเพียงหนวคิธาเคียห หรือศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ทะเบียน วัดผลการศึกษา แะแนว และห้องสมุดให้ลึกลงไปเพียงเจ้าหน้าที่เคียห
3. การประเมินผลแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตร อันใดแก่ ความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา และการนำหลักสูตร ไปใช้ แต่ที่สำคัญก็คือจะต้องติดตามและประเมินคุณภาพของบุคคลที่เรียนจบการศึกษาตามหลักสูตรนี้ไปแล้ว เพื่อจะได้นำมาว่าหลักสูตรประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับ พ.ศ. 2518 มีความสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด